

แผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓

งานนโยบายและแผน
สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม
อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

คำนำ

ด้วยพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๗๙ บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด และกระทรวงการคลังได้กำหนดหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๒ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นหน่วยงานของรัฐตามหลักเกณฑ์นี้

การบริหารจัดการความเสี่ยง นับเป็นเครื่องมือสำคัญและมีประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์การให้สามารถบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วยการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกิจกรรมทั้งกระบวนการการดำเนินงานต่างๆ โดยลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่ก่อให้เกิดความเสียหายในด้านการดำเนินงานด้านต่างๆ ขององค์กรทำให้องค์กรสามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายได้อย่างมั่นคง

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม เล็งเห็นว่าการบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นเรื่องที่สำคัญ จึงได้จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อใช้เป็นกรอบหรือแนวทางพื้นฐานในการติดตามประเมินผล รวมทั้งการรายงานผลเกี่ยวกับการบริหารจัดการความเสี่ยง อันจะทำให้เกิดความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลต่อผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและนำหลักการของการบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการวางแผนควบคู่กับการบริหารงาน บริหารโครงการหรือบริหารองค์การได้อย่างเหมาะสมและบรรลุผลตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่วางไว้ ซึ่งแผนบริหารจัดการความเสี่ยงดังกล่าว เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้หน่วยงานนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารงานและปฏิบัติงานเพื่อพัฒนาองค์กรให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันต่อไป

คณะทำงานบริหารความเสี่ยงและควบคุมภายใน
องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	๑
หลักการและเหตุผล	๑
วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง	๑
เป้าหมาย	๑
ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง	๒
นิยามความเสี่ยง	๒
บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐาน	๔
สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน	๔
วิสัยทัศน์	๖
ยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม	๖
โครงสร้างส่วนราชการภายใน	๗
บทที่ ๓ การบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม	๑๔
ขอบเขตบริบทภายในและภายนอกองค์กร	๑๔
การวิเคราะห์ SWOT Analysis	๑๕
วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง	๑๘
นโยบายการบริหารความเสี่ยง	๑๘
แนวทางการบริหารความเสี่ยง	๑๘
โครงสร้างการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง	๑๙
คณะผู้รับผิดชอบการบริหารความเสี่ยง	๑๙
บทที่ ๔ กระบวนการบริหารความเสี่ยง	๒๑
กระบวนการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม	๒๑
การระบุความเสี่ยง	๒๒
การประเมินความเสี่ยง	๒๓
การตอบสนองความเสี่ยง	๓๔
การรายงานและติดตามผล	๓๕
การประเมินผลการบริหารความเสี่ยง	๓๕
การทบทวนการบริหารความเสี่ยง	๓๕
บทที่ ๕ แผนบริหารความเสี่ยง	๓๖

บทที่ ๑ บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การบริหารความเสี่ยง เป็นเครื่องมือทางกลยุทธ์ที่สำคัญตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่จะช่วยให้การบริหารงานและการตัดสินใจด้านต่างๆ เช่น การวางแผน การกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุม และวัดผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการใช้ทรัพยากรต่างๆ อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพมากขึ้นและลดการสูญเสียและโอกาสที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่องค์กร

ภายใต้สภาวะการดำเนินงานของทุกๆ องค์กรล้วนแต่มีความเสี่ยง ซึ่งเป็นความไม่แน่นอนที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานหรือเป้าหมายขององค์กร จึงจำเป็นต้องมีการจัดการความเสี่ยงเหล่านั้น อย่างเป็นระบบ โดยการระบุความเสี่ยงว่ามีปัจจัยเสี่ยงใดบ้างที่กระทบต่อการดำเนินงานหรือเป้าหมายขององค์กร วิเคราะห์ความเสี่ยงจากโอกาสและผลกระทบที่เกิดขึ้น จัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง กำหนดแนวทางในการจัดการความเสี่ยงและต้องคำนึงถึงความคุ้มค่าในการจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม

ดังนั้นคณะทำงานบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม จึงได้จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ขึ้น สำหรับใช้เป็นแนวทางในการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินการต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายให้ระดับของความเสียหายและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่สามารถยอมรับ ประเมิน ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ

๒. วัตถุประสงค์ของแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

- ๑) เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน เข้าใจหลักการและกระบวนการบริหารความเสี่ยง
- ๒) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับทราบขั้นตอนและกระบวนการในการวางแผนบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๓) เพื่อให้มีการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
- ๔) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารความเสี่ยง
- ๕) เพื่อเป็นเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความเข้าใจตลอดจนเชื่อมโยงการบริหารความเสี่ยง กับ

กลยุทธ์

- ๖) เพื่อลดโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นกับองค์กร

๓. เป้าหมาย

๑) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการบริหารความเสี่ยง เพื่อนำไปใช้ในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติงานประจำปีให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

๒) ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานสามารถระบุความเสี่ยง วิเคราะห์ความเสี่ยง ประเมินความเสี่ยง และจัดการความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓) สามารถนำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงไปใช้ในการบริหารงานที่รับผิดชอบ

๔) เพื่อพัฒนาความสามารถของบุคลากรและกระบวนการดำเนินงานภายในองค์กรอย่างต่อเนื่อง

๕) ความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงและการบริหารความเสี่ยงถูกกำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมทั่วทั้ง

องค์กร

- ๖) การบริหารความเสี่ยงได้รับการปลูกฝังให้เป็นวัฒนธรรมขององค์กร

๔. ประโยชน์ของการบริหารความเสี่ยง

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงจะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการตัดสินใจได้ดียิ่งขึ้น และทำให้องค์กรสามารถจัดการกับปัญหาอุปสรรคและอยู่รอดได้ในสถานการณ์ที่ไม่คาดคิดหรือสถานการณ์ที่อาจทำให้องค์กรเกิดความเสียหาย

ประโยชน์ที่คาดหวังว่าจะได้รับจากการดำเนินการบริหารความเสี่ยง มีดังนี้

๑) เป็นส่วนหนึ่งของหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารความเสี่ยงจะช่วยคณะทำงานบริหารความเสี่ยงและผู้บริหารทุกระดับตระหนักถึงความเสี่ยงหลักที่สำคัญ และสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

๒) สร้างฐานข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อการบริหารและการปฏิบัติงานในองค์กรการบริหารความเสี่ยงจะเป็นแหล่งข้อมูลสำหรับผู้บริหารในการตัดสินใจในด้านต่างๆ ซึ่งรวมถึงการบริหารความเสี่ยง ซึ่งตั้งอยู่บนสมมุติฐานในการตอบสนองต่อเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรรวมถึงระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

๓) ช่วยสะท้อนให้เห็นภาพรวมของความเสี่ยงต่างๆ ที่สำคัญได้ทั้งหมด การบริหารความเสี่ยง จะทำให้บุคลากรภายในองค์กรมีความเข้าใจถึงเป้าหมายและภารกิจหลักขององค์กรและตระหนักถึงความสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อองค์กรได้อย่างครบถ้วน ซึ่งครอบคลุมความเสี่ยงธรรมาภิบาล

๔) เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการบริหารงาน การบริหารความเสี่ยงเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้บริหารสามารถมั่นใจได้ว่าความเสี่ยงได้รับการจัดการอย่างเหมาะสมและทันเวลา รวมทั้งเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารงานและการตัดสินใจในด้านต่างๆ เช่น การวางแผนการกำหนดกลยุทธ์ การติดตามควบคุมและวัดผลการปฏิบัติงาน ซึ่งส่งผลให้การดำเนินงานของสถาบันเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด และสามารถปกป้องผลประโยชน์รวมทั้งเพิ่มมูลค่าแก่องค์กร

๕) ช่วยให้การพัฒนาองค์กรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน การบริหารความเสี่ยงทำให้รูปแบบการตัดสินใจในระดับการปฏิบัติงานขององค์กรมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกัน เช่น การตัดสินใจโดยที่ ผู้บริหารมีความเข้าใจในกลยุทธ์ วัตถุประสงค์ขององค์กร และระดับความเสี่ยงอย่างชัดเจน

๖) ช่วยให้การพัฒนาการบริหารและจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาถึงระดับความเสี่ยงในแต่ละกิจกรรมและการเลือกใช้มาตรการในการบริหารความเสี่ยง เช่น การใช้ทรัพยากรสำหรับกิจกรรมที่มีความเสี่ยงต่ำและกิจกรรมที่มีความเสี่ยงสูงย่อมแตกต่างกัน หรือการเลือกใช้มาตรการแต่ละประเภทย่อมใช้ทรัพยากร แตกต่างกัน เป็นต้น

๕. นิยามความเสี่ยง

๕.๑ ความเสี่ยง (Risk) ความเสี่ยง หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นภายในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผลกระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิด ความล้มเหลว หรือลดโอกาสที่จะบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์กร ทั้งในด้านยุทธศาสตร์ การปฏิบัติงาน การเงิน และการบริหาร ซึ่งอาจเป็นผลกระทบทางบวกด้วยก็ได้ โดยวัดจากผลกระทบ (Impact) ที่ได้รับ และโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ของเหตุการณ์ ลักษณะของความเสี่ยง สามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยง คือ สาเหตุที่จะทำให้เกิดความเสี่ยง

๒) เหตุการณ์เสี่ยง คือ เหตุการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงาน หรือ นโยบาย

๓) ผลกระทบของความเสี่ยง คือ ความรุนแรงของความเสียหายที่น่าจะเกิดขึ้นจาก

เหตุการณ์เสี่ยง

๕.๒ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การบริหารความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการที่ใช้ในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อให้โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ ความเสี่ยงลดลง หรือผลกระทบของ ความเสียหายจากเหตุการณ์ความเสี่ยงลดลงอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้

๕.๓ ระบบบริหารความเสี่ยง (Risk Management System) ระบบบริหารความเสี่ยง หมายถึง ระบบการบริหารปัจจัยและควบคุมกิจกรรม รวมทั้ง กระบวนการดำเนินงานต่างๆ เพื่อลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่องค์กรจะเกิดความเสียหายให้ระดับของความเสี่ยงและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ โดยคำนึงถึงการบรรลุเป้าหมาย ทั้งในด้านกลยุทธ์ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ การเงิน และชื่อเสียงขององค์กรเป็นสำคัญ โดยได้รับการสนับสนุนและการมีส่วนร่วมในการบริหาร ความเสี่ยงจากหน่วยงานทุกระดับทั่วทั้งองค์กร

บทที่ ๒ ข้อมูลพื้นฐาน

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม จัดตั้งขึ้นตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง จัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๒ ตอนพิเศษ ๖ ง โดยมีอำนาจหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ปรากฏในมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้สภาตำบลมีหน้าที่ในการพัฒนาตำบลตามแผนงานโครงการและงบประมาณของสภาตำบล เสนอแนะส่วนราชการในการบริหารราชการและพัฒนาตำบล ปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตำบลตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ และหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด

นอกจากนี้ สภาตำบลอาจดำเนินกิจการดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๓ คือ

- ๑) จัดให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร
- ๒) จัดให้มีน้ำและบำรุงทางน้ำและทางบก
- ๓) จัดให้มีน้ำและรักษาทางระบายน้ำ และรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- ๔) คัดลอกคูและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- ๕) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร
- ๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

๑. ด้านกายภาพ

๑.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ตั้งอยู่ เลขที่ ๓๑ หมู่ที่ ๓ ตำบลไร่ส้ม อำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี จัดตั้งเมื่อ วันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๘ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ปัจจุบันรับผิดชอบพื้นที่รวม ๒ ตำบล ได้แก่ ตำบลไร่ส้ม และตำบลเวียงคอย จากการยุบรวมสภาตำบลเวียงคอย เข้ากับองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๗ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๕๒

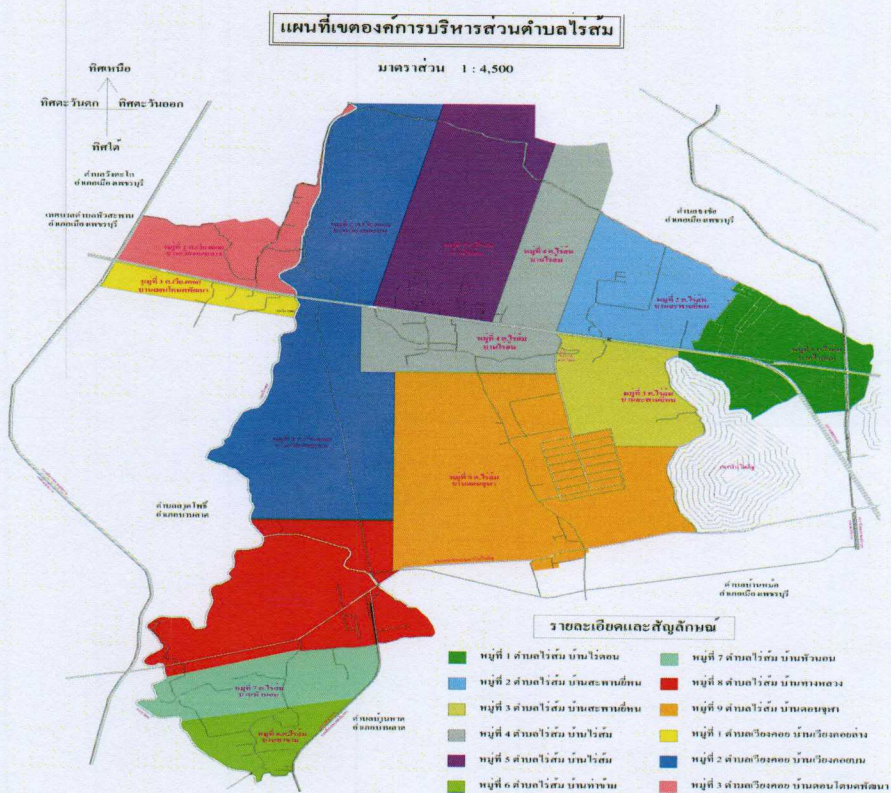
ที่ตั้งของหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

ตำบลไร่ส้ม

- หมู่ที่ ๑ บ้านไร่ดอน
หมู่ที่ ๒ บ้านสะพานยี่หน
หมู่ที่ ๓ บ้านสะพานยี่หน (เขากิว)
หมู่ที่ ๔ บ้านไร่ส้ม
หมู่ที่ ๕ บ้านไร่ส้ม (บ่อกระพุ่ม)
หมู่ที่ ๖ บ้านท่าข้าม
หมู่ที่ ๗ บ้านหัวนอน
หมู่ที่ ๘ บ้านทางหลวง
หมู่ที่ ๙ บ้านดอนจุฬา

ตำบลเวียงคอย

- หมู่ที่ ๑ บ้านเวียงคอยล่าง
หมู่ที่ ๒ บ้านเวียงคอยบน
หมู่ที่ ๓ บ้านดอนโตนดพัฒนา

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ตำบลไร่ส้มและตำบลเวียงคอย มีพื้นที่รวมทั้งสิ้น ๑๒.๒๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๖๓๑ ไร่ แบ่งเป็นตำบลไร่ส้มมีพื้นที่ ๙.๑๕ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๕,๗๑๙.๓ ไร่ ตำบลเวียงคอย มีพื้นที่ ๓.๐๖ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑,๙๑๒.๕ ไร่

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	พื้นที่ อบต.ธงชัย อำเภอมืองเพชรบุรี อบต.บางจาก
ทิศใต้	ติดต่อกับ	พื้นที่ อบต.บ้านหาด อ.บ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี และพื้นที่ อบต.บ้านหม้อ อำเภอมืองเพชรบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	พื้นที่ เทศบาลเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และพื้นที่ อบต. บ้านหม้อ อ.เมืองเพชรบุรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	พื้นที่ เทศบาลหัวสะพาน อ.เมืองเพชรบุรี และพื้นที่ อบต.โรงเข้ อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี

๑.๓ ลักษณะภูมิอากาศ

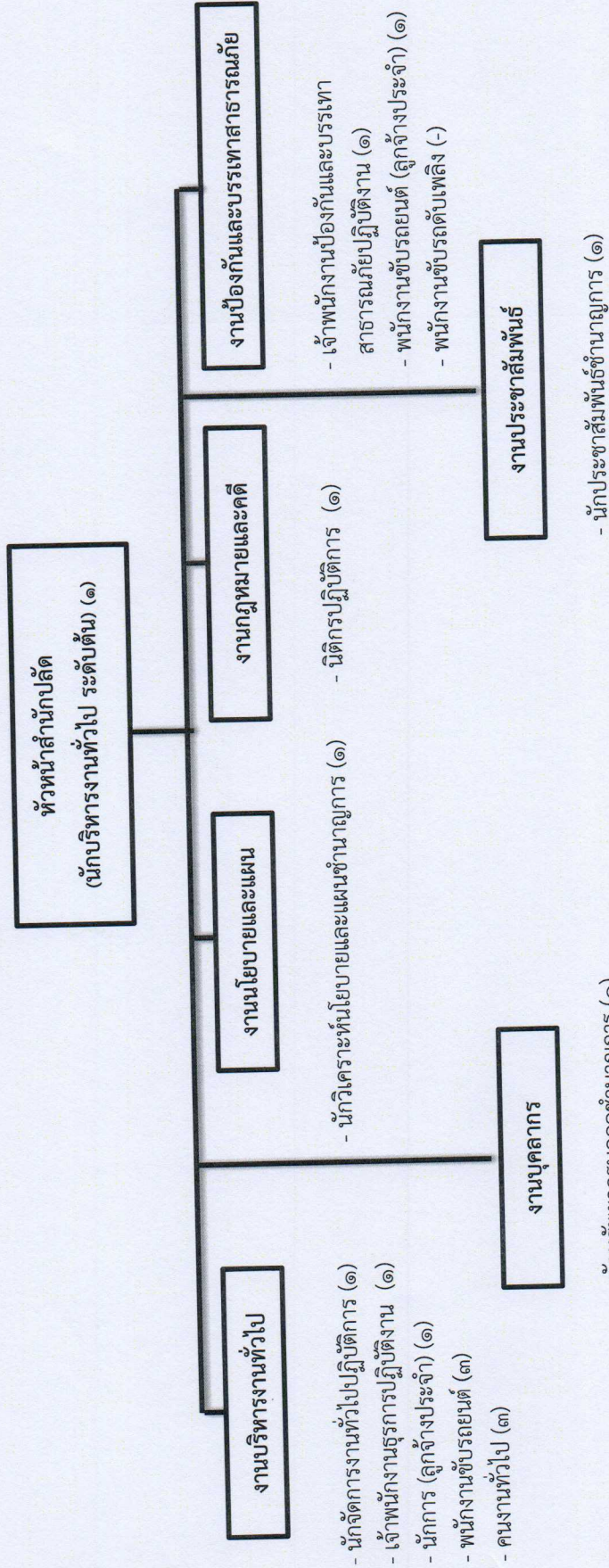
ตำบลไร่ส้มและตำบลเวียงคอย อยู่ห่างจากชายฝั่งทะเล ประมาณ ๒๐ กิโลเมตร จึงได้รับอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ในฤดูฝนซึ่งทำให้ฝนตกชุก และได้รับอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและอิทธิพลจากลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาวจึงทำให้มีอากาศเย็น สามารถแบ่งฤดูกาลเป็น ๓ ฤดู ได้แก่

- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่ เดือนมีนาคม – เมษายน อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ประมาณ ๓๓-๓๔ องศาเซลเซียส
- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ เดือนพฤษภาคม – พฤศจิกายน ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยสูงสุด ปีละ ๙๒๖.๔ มิลลิเมตร
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ เดือนธันวาคม – กุมภาพันธ์ อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุด ประมาณ ๑๘-๒๐ องศาเซลเซียส

วิสัยทัศน์ “ชุมชนน่าอยู่ เลิศล้ำภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของจังหวัดเพชรบุรี”
ยุทธศาสตร์การพัฒนา ของอบต.ไร่ส้มได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ ๗ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

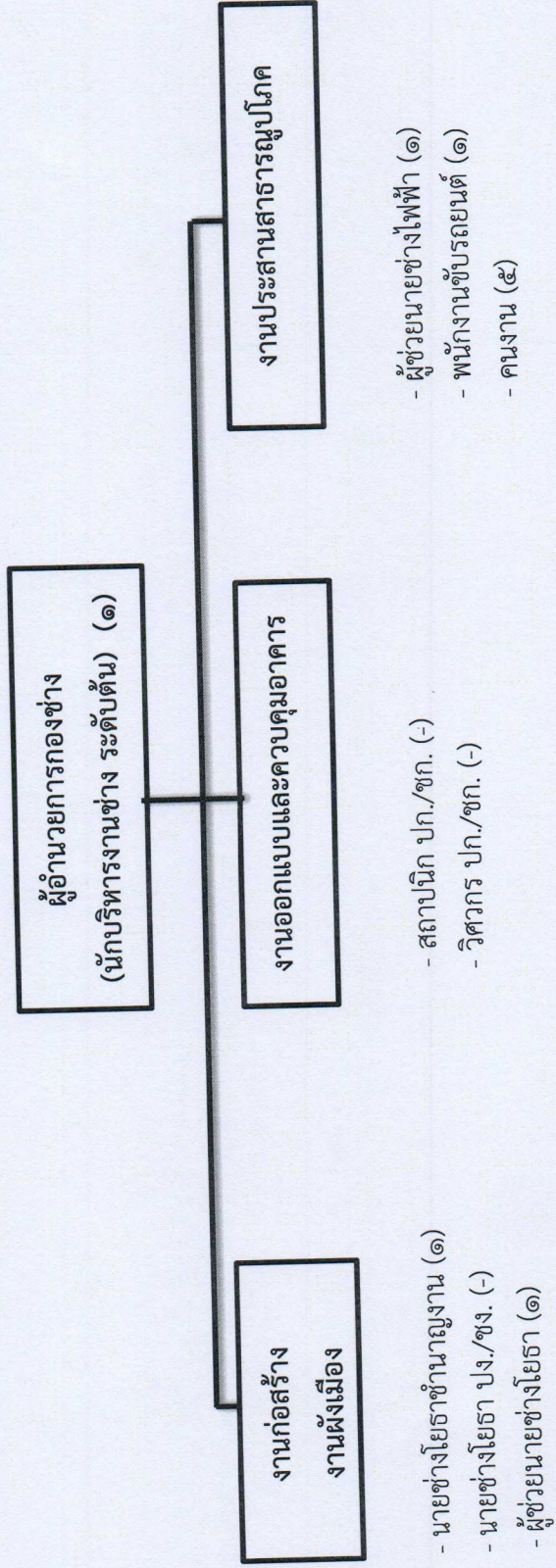
ที่	ยุทธศาสตร์	ด้าน	แผนงาน	หน่วยงาน รับผิดชอบหลัก	หน่วยงาน สนับสนุน
๑	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	ด้านการเศรษฐกิจ	แผนงานอุตสาหกรรมและ การโยธา	กองช่าง	องค์การ บริหารส่วน ตำบลไร่ส้ม
๒	ด้านการส่งเสริมการศึกษาและ พัฒนาคุณภาพชีวิต	บริการชุมชนและสังคม	แผนงานการศึกษา	การการศึกษา	
		บริการชุมชนและสังคม	แผนงานสาธารณสุข	กองสาธารณสุขฯ	
		บริการชุมชนและสังคม	แผนงานสังคมสงเคราะห์	กองสวัสดิการฯ	
		บริการชุมชนและสังคม	แผนงานการศาสนาวัฒนา ธรรมและนันทนาการ	กองการศึกษา	
		ด้านการเศรษฐกิจ	แผนงานการเกษตร	กองสวัสดิการฯ	
		การดำเนินงานอื่นๆ	แผนงานงบกลาง	กองสวัสดิการฯ	
๓	ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคม และการรักษาความปลอดภัย	บริหารทั่วไป	แผนงานการรักษาความ สงบภายใน	สำนักงานปลัด	สำนักงานปลัด
๔	ด้านการพัฒนาด้านการวางแผน การส่งเสริมการลงทุน พาณิชย กรรม และการท่องเที่ยว	บริการชุมชนและสังคม	แผนงานการศาสนาวัฒนา ธรรมและนันทนาการ	สำนักงานปลัด	
		บริการชุมชนและสังคม	แผนงานสังคมสงเคราะห์	กองสวัสดิการฯ	
๕	ด้านการบริหารจัดการและการ อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม	บริการชุมชนและสังคม	แผนงานเคหะและชุมชน	กองสาธารณสุขฯ	กองการศึกษา สำนักงานปลัด
๖	ด้านศิลปะ วัฒนธรรม จารีต ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น	บริการชุมชนและสังคม	แผนงานการศาสนาวัฒนา ธรรมและนันทนาการ	กองการศึกษา	
๗	ด้านกระบวนการบริหารจัดการที่ ดีในองค์กรและการมีส่วนร่วม ของประชาชน	บริหารทั่วไป	แผนงานบริหารงานทั่วไป	ทุกกอง	
		บริการชุมชนและสังคม	แผนงานสร้างความ เข้มแข็งของชุมชน		
รวม	๗ ยุทธศาสตร์	๔ ด้าน	๑๑ แผนงาน	๖ สำนัก/กอง	

โครงสร้างสำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

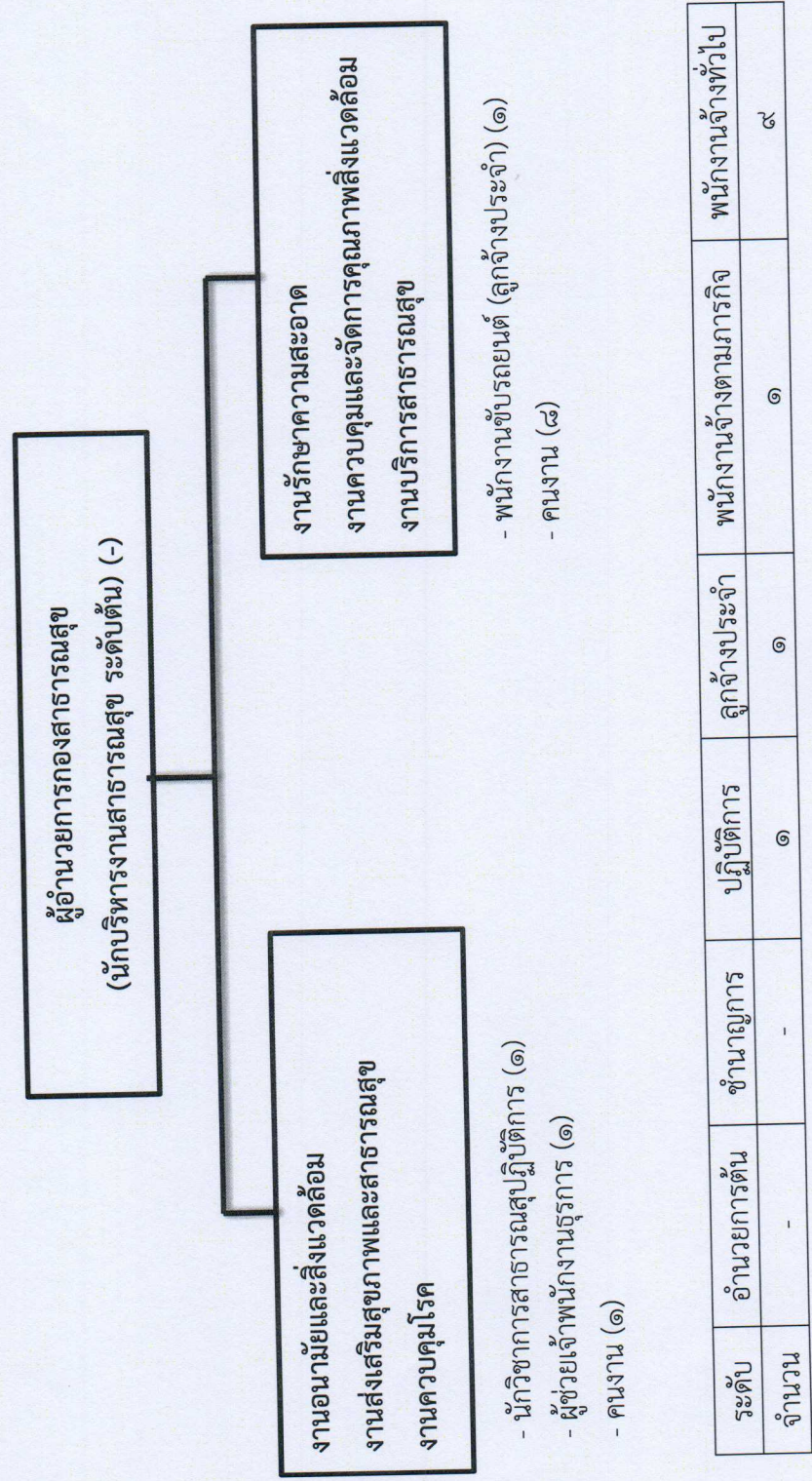
ระดับ	จำนวน	จำนวนการต้น	ชำนาญการ	ปฏิบัติการ	ปฏิบัติงาน	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างทั่วไป
จำนวน	๑	๓	๒	๑	๒	๗	๗

โครงสร้างกองช่าง

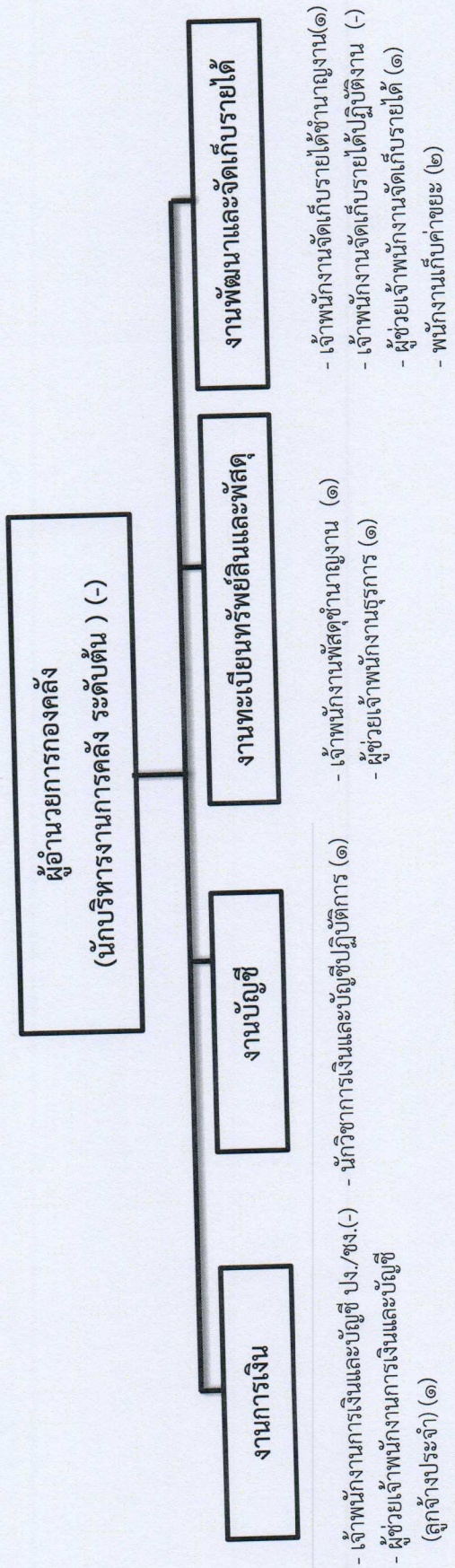

	อำนาจการต้น	จำนวนงาน	ปฏิบัติงาน	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
จำนวน	๑	๑	-	๓	๕

โครงสร้างกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

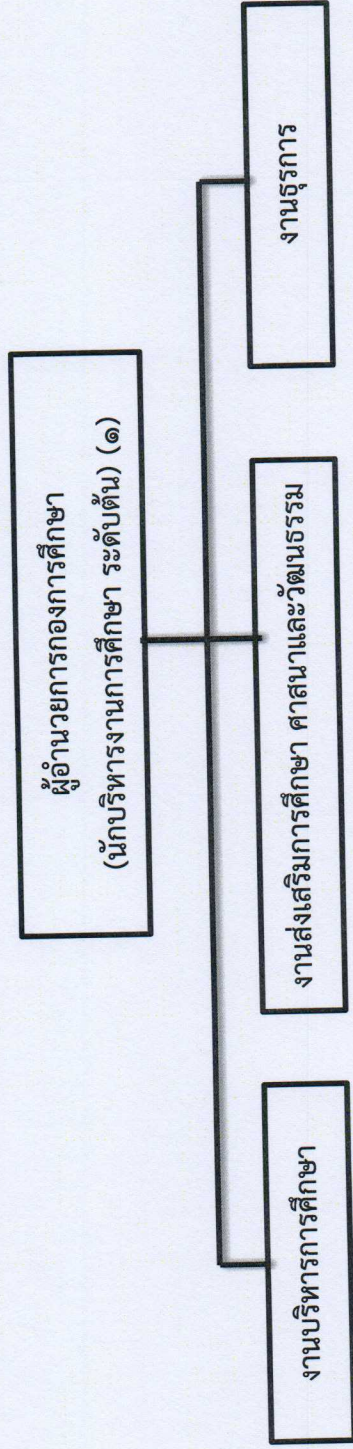

โครงสร้างองค์กร

ระดับ	อำนาจการต้น	ชำนาญการ	ชำนาญงาน	ปฏิบัติงาน	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
จำนวน	-	-	๒	๑	๑	๒	๒

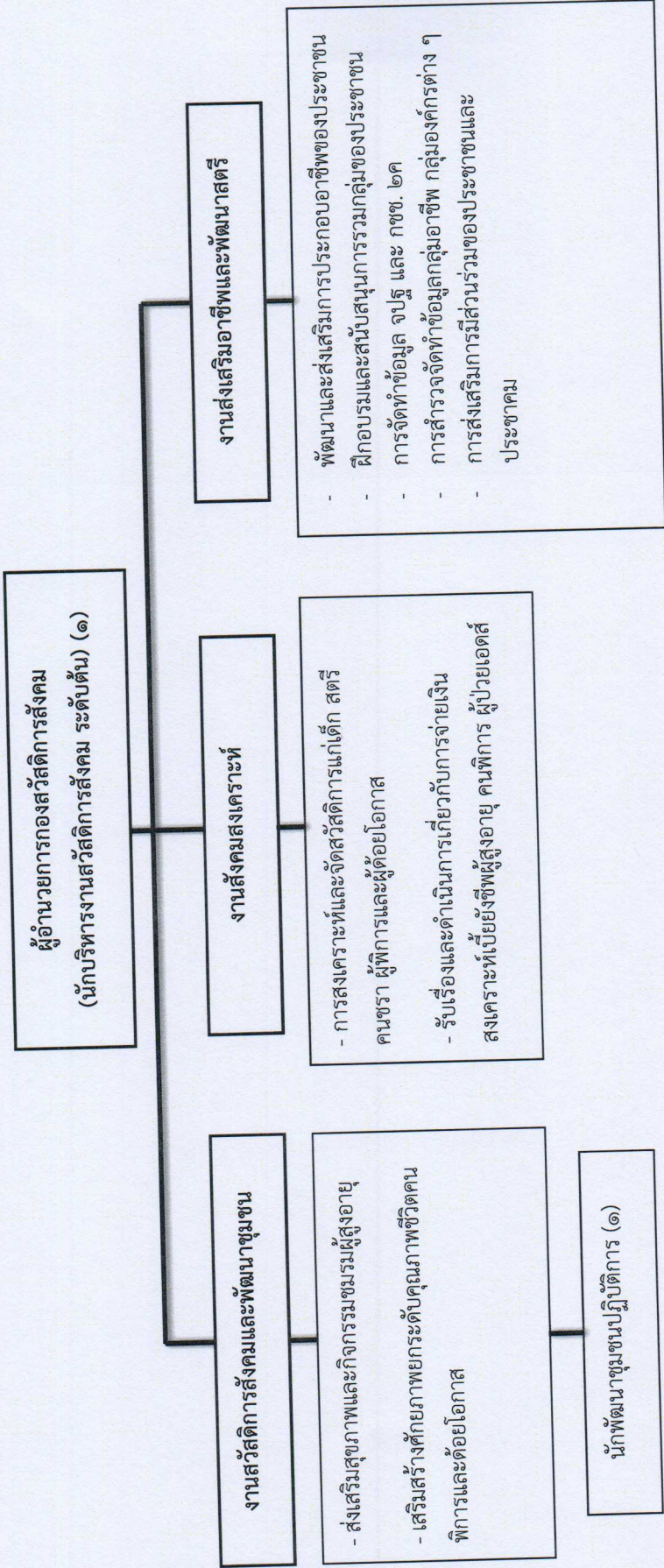
โครงสร้างกองการศึกษา

- นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ (๑)
 - ครูผู้ดูแลเด็ก (๓)
 - ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก (๒)
- ผู้ดูแลเด็ก (๑)

ระดับ	อำนาจการต้น	ปฏิบัติการ	คศ.๒	คศ.๑	อันดับครูผู้ช่วย	พนักงานจ้างตามภารกิจ	พนักงานจ้างทั่วไป
จำนวน	๑	๑	๒	๑	๑	๒	๑

โครงสร้างกองสวัสดิการสังคม

ระดับ	จำนวน	อำนาจการต้น	ปฏิบัติการ	ลูกจ้างประจำ	พนักงานจ้างทั่วไป
	๑	๑	๑	-	-

บทที่ ๓

การบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ได้ประยุกต์หลักการบริหารจัดการความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise Risk Management : ERM) เพื่อกำหนดแนวทางในการดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยงขององค์กร ให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ร่วมกับระบบมาตรฐาน ISO ๓๑๐๐๐ และระบบบริหารงานคุณภาพ ISO ๙๐๐๑:๒๐๑๕ (Risk and Opportunities) ครอบคลุมการจัดวางระบบบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มให้ เป็นไปอย่างเหมาะสมตามมาตรฐานที่กำหนด ภายใต้กรอบนโยบายการบริหารความเสี่ยงที่มุ่งเน้นให้เกิด Risk Awareness Culture ด้วยการดำเนินการตามขั้นตอน การบริหารจัดการความเสี่ยงตั้งแต่การระบุปัจจัยเสี่ยง สาเหตุ ความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดไม่บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ วิเคราะห์ความเสี่ยงและจัดระดับความเสี่ยง ตลอดจนจัดทำ แผนบริหารจัดการความเสี่ยง ติดตามแผนการดำเนินงาน ภายใต้ ๘ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) บริบทภายในและ ภายนอกองค์กร ๒) การกำหนดวัตถุประสงค์ ๓) การชี้แจงเหตุการณ์ ๔) การประเมินความเสี่ยง ๕) การตอบสนอง ความเสี่ยง ๖) กิจกรรมการควบคุม ๗) สารสนเทศและการสื่อสาร และ ๘) การติดตามประเมินผล

๑. ขอบเขตบริบทภายในและภายนอกองค์กร (INTERNAL & EXTERNAL CONTEXT)

๑.๑ บริบทภายในองค์กร (Internal Context)

๑) ระบบ (System) องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม มีระบบการบริหารงานที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน และมีความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนโครงสร้างให้เหมาะสมกับสถานการณ์

๒) บุคลากร (Staff) บุคลากรมีความรู้ความสามารถตรงตามตำแหน่งงาน ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง มีการส่งเสริมการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถของบุคลากร โดยการสนับสนุนการฝึกอบรมและให้มีการรายงานผลการฝึกอบรม ตลอดจนการนำไปใช้ประโยชน์เพื่อจัดทำเป็นองค์ความรู้ (Knowledge Management: KM) เพื่อเผยแพร่ ให้พนักงานได้นำไปใช้ประโยชน์

๓) ทักษะ (Skill) บุคลากรมีทักษะในการปฏิบัติงานได้หลากหลายและสามารถทำงานได้เฉพาะทางตรงตาม ภาระงาน (Job Description) และมีประสบการณ์ในการทำงานที่สามารถพัฒนาต่อยอดในการทำงานภารกิจอื่นๆ ได้ อีก

๔) โครงสร้าง (Structure) องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มมีโครงสร้างองค์กรที่มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ และแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน มีการแบ่งโครงสร้างการบริหารงานและกำหนดบทบาท หน้าที่แต่ละสำนัก/กอง รวมถึง ได้มีการสื่อสารให้พนักงานได้รับทราบอย่างทั่วถึง

๕) กลยุทธ์ (Strategy) มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาท้องถิ่นและทบทวนตามรอบการทบทวน อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรับฟังความคิดเห็นความต้องการจากประชาชน เพื่อนำมาปรับกลยุทธ์การดำเนินงาน ภายใต้ การเชื่อมโยงกับนโยบายระดับชาติ ระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค ระดับจังหวัด ฯลฯ

๑.๒ บริบทภายนอก (External Context)

๑) การเมือง (Politic) องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ดำเนินการภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาลที่สอดคล้อง กับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒

๒) กฎระเบียบ/กฎหมาย (Law) องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ปฏิบัติตามพระราชกำหนด พระราช กฤษฎีกา พระราชบัญญัติ ตลอดจนตราระเบียบ หนังสือสั่งการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด

๑.๓ การวิเคราะห์ SWOT Analysis

จากข้อมูลสภาพทั่วไปรวมทั้งข้อมูลเฉพาะแต่ละด้าน ตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่กำลังเผชิญอยู่ องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม ได้มีการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมขององค์ประกอบภายในและองค์ประกอบภายนอกและกำหนดเป็น จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม ดังนี้

ปัจจัยภายใน

องค์ประกอบและตัวแปร	จุดอ่อน(Weak-W)	จุดแข็ง(Strength-S)
ด้านการบริหาร	- บางภารกิจอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ การประสานงานทำได้ล่าช้า	- องค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มเป็นองค์กรที่มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ - ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มมีวิสัยทัศน์ และยึดถือแนวทางบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นสำคัญ - ผู้บริหารและฝ่ายนิติบัญญัติมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรงทำให้เข้าใจปัญหาความต้องการของประชาชน - มีการแบ่งส่วนส่วนราชการโดยกำหนดอำนาจหน้าที่อย่างชัดเจนและครอบคลุมงานในความรับผิดชอบทุกด้าน - การบริหารงานเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชน ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ - มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่างๆ ผ่านทางเสียงตามสายและเว็บไซต์ของ อบต. ให้ประชาชนรับทราบ
ด้านระเบียบกฎหมาย	- การถือปฏิบัติตามระเบียบบางเรื่องมีแนวทางการปฏิบัติไม่ชัดเจนและระเบียบกฎหมายออกมาล่าช้า - มีระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานของ อบต.เป็นจำนวนมากบางเรื่องมีซ้ำซ้อนกันหลายฉบับ	- การดำเนินงานของ อบต. ได้ยึดถือและปฏิบัติตามระเบียบข้อกฎหมายและนโยบายของรัฐบาล - ใช้ระเบียบข้อกฎหมายเป็นหลักในการดำเนินงานและแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้ง - สามารถตราข้อบัญญัติบังคับใช้ได้เท่าที่ไม่ขัดต่อกฎหมาย
พนักงานและลูกจ้าง	- พนักงานบางตำแหน่งยังไม่สามารถใช้เทคโนโลยีขั้นสูงได้ดีเท่าที่ควร	- พนักงานมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ที่รับผิดชอบโดยตรง - พนักงานได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบอย่างต่อเนื่อง - มีการจัดทำแผนอัตรากำลังของพนักงานส่วนตำบลและพนักงานจ้างตามโครงสร้างการแบ่งงานและระบบงานที่เหมาะสม

องค์ประกอบ และตัวแปร	จุดอ่อน(Weak-W)	จุดแข็ง(Strength-S)
งบประมาณ	- งบประมาณในการดำเนินการพัฒนา มีอยู่อย่างจำกัดและไม่เพียงพอ	- มีความเป็นอิสระในการบริหารงบประมาณ ทำให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการ - การบริหารงบประมาณเป็นไปตามวัตถุประสงค์และมีความโปร่งใสส่งผลต่อการบริหารงาน - การขอรับการสนับสนุนงบประมาณกรณีโครงการเร่งด่วนและโครงการเกิณศักยภาพจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
การประสานงาน กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	- ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ค่อยสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของทาง อบต. เช่น การประชุมประชาคมแผนพัฒนาท้องถิ่น	- อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมของ อบต.อย่างต่อเนื่อง - ภาคเอกชนให้ความร่วมมือในด้านการเสียภาษีและอื่นๆ - อำเภอและจังหวัดกำกับดูแล เสนอแนะ การปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของทางราชการตามอำนาจหน้าที่
เครื่องมือ เครื่องใช้	- ขาดการตรวจสอบและบำรุงรักษาเครื่องมือเครื่องใช้ให้อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้ได้ตลอดเวลา	- มีการจัดซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ที่ทันสมัยมาใช้ใน สนง. - การจัดหาพัสดุเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ถูกต้อง ตรงตามระเบียบพัสดุและก่อให้เกิดประโยชน์ต่อทางราชการและบริหารพัสดุเป็นไปด้วยความโปร่งใส
สถานที่ตั้ง อาคาร สำนักงาน	- อาคารสำนักงานยังคับแคบหากเทียบกับปริมาณพนักงานของ อบต.	- ที่ตั้งของ สนง. อยู่ใกล้เขตชุมชน มีความสะดวกในการเดินทาง - สนง. ตั้งอยู่ใกล้จังหวัดเพชรบุรี ทำให้การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานราชการต่างๆ ได้สะดวก รวดเร็ว
ด้านนโยบาย รัฐบาล/ กฎหมาย	- กฎหมายและระเบียบปฏิบัติบางเรื่องในระบบราชการยังไม่ได้รับการแก้ไขให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะกฎหมายและระเบียบของ อบต. เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนา	- รัฐธรรมนูญได้กำหนดให้ อบต.มีอิสระ ในการกำหนดนโยบาย การบริหาร การจัดทำแผนพัฒนาการบริหารงานบุคคล การเงิน การคลังและการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะ - กฎหมายรัฐธรรมนูญ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กำหนดเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากขึ้น ซึ่งทำให้ประชาชนได้รับการคุ้มครองและมีส่วนร่วมในการพัฒนา ด้านต่างๆ มากขึ้น
การถ่ายโอน ภารกิจ	- ขาดความชัดเจนในเรื่องกระบวนการและแนวทางการปฏิบัติ ในการถ่ายโอนภารกิจให้กับท้องถิ่นไม่รู้ว่าตนเองจะต้องรับโอนเรื่องใด จากหน่วยงานใด เมื่อใด และอย่างไร	- รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนในการถ่ายโอนอำนาจมาให้ท้องถิ่นในการบริหารจัดการ - อบต. สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหา ให้กับประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงกับความต้องการ

ปัจจัยภายนอก

องค์ประกอบ และตัวแปร	อุปสรรค(Threat-T)	โอกาส(Opportunity-O)
ด้านเศรษฐกิจ	- ประชาชนขาดทักษะการพัฒนาอาชีพ - การแปรรูปผลผลิตมีน้อย	- จังหวัดเพชรบุรีดำเนินการการท่องเที่ยวเพชรบุรี ส่งผลต่อการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ให้เป็นที่รู้จักและเป็นการส่งเสริมเศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว - อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นเพิ่มขึ้น
ด้านสังคมและ คุณภาพชีวิต	- ประชากรแฝงยากต่อการควบคุม ดูแล มีผลต่อความร่วมมือในการพัฒนาท้องถิ่น และอาจก่อให้เกิดปัญหาความมั่นคง การรักษาความสงบเรียบร้อยภายในพื้นที่ - วิถีชีวิตของคนในพื้นที่มีความแตกต่าง บางพื้นที่สภาพเป็นสังคมเมือง บางพื้นที่ยังมีสภาพสังคม ชนบท ทำให้มีความต้องการในการพัฒนาต่างกัน - ความก้าวหน้าทางสังคมและเทคโนโลยีทำให้เกิดสถาบันเทิงและแหล่งมั่วสุมที่เป็นอันตรายต่อเยาวชน - การรับค่านิยมตะวันตกทำให้เกิดการบริโภคนิยมมากขึ้น เกิดหนี้สิน ประชาชนมีรายจ่ายมากกว่ารายได้	- มีความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นหลายด้านซึ่งสามารถใช้ประโยชน์ในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ของประชาชนมีโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ทำให้เกิดการสร้างอาชีพ ลดการว่างงานและองค์กรยังมีการพัฒนาอาชีพทางการเกษตรอย่างต่อเนื่อง ประชาชนมีความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ
การเมือง	- ประชาชนแฝงจำนวนมากไม่มีสิทธิทางการเมือง - ระดับความสนใจด้านการเมืองของประชาชนยังไม่มากเท่าที่ควร - สภาพการณ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจในระดับประเทศและภูมิภาคส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น	- ประชาชนเริ่มเห็นถึงความสำคัญโดยเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นมากขึ้น เข้าใจระบบประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานและพร้อมจะขยายฐานประชาธิปไตย - การถ่ายโอนภารกิจให้ท้องถิ่น - ท้องถิ่นตัดสินใจกำหนดนโยบายการพัฒนาได้เอง - ประโยชน์จากการพัฒนากระจายไปอย่างทั่วถึง
เทคโนโลยี สารสนเทศ	- การใช้เครือข่ายการสื่อสารหนาแน่น	- ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไร่มะ-เวียงคอยเข้ามามีบทบาทมากในการพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ - ความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทำให้ความสะดวกคล่องตัวและมีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น - มีเครือข่ายการสื่อสารที่สะดวกต่อการติดต่อเชื่อมโยง - ติดต่อประสานงานได้รวดเร็ว

องค์ประกอบ และตัวแปร	อุปสรรค(Threat-T)	โอกาส(Opportunity-O)
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่	- บางพื้นที่เกิดอุทกภัยบ่อยครั้งทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย - สถานที่ท่องเที่ยวขาดการดูแลพัฒนาฟื้นฟู ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบ อย่างทั่วถึงในเรื่องแหล่งท่องเที่ยว - แหล่งน้ำธรรมชาติแห้งในฤดูแล้ง ปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการเกษตรและไม่มีแหล่งกักเก็บน้ำใช้	- การขยายตัวของเขตเมืองเข้ามาในพื้นที่ทำให้การพัฒนาชุมชน เป็นไปอย่างรวดเร็ว เพื่อรองรับสังคมเมือง - การคมนาคมมีความสะดวก เนื่องจากมีถนนหลายสายที่ใช้ในการเดินทางเชื่อมโยงพื้นที่ใกล้เคียง - มีสถานที่ท่องเที่ยวที่พร้อมจะทำการพัฒนาฟื้นฟู

๒. วัตถุประสงค์การบริหารความเสี่ยง

๑) เพื่อดำเนินการตามหลักการบริหารความเสี่ยงในการชี้บ่ง ประเมิน และการจัดการความเสี่ยง ภายใต้อุปสรรคภายในและภายนอกอย่างครอบคลุมครบถ้วน

๒) เพื่อบริหารจัดการให้ความเสี่ยงขององค์การบริหารความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๓) เพื่อกำหนดมาตรการ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมการจัดการความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง

๔) เพื่อให้บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม มีส่วนร่วมในการรับรู้ ตระหนัก และดำเนินการตลอดจนให้ความสำคัญ ของการบริหารความเสี่ยงตามนโยบายการบริหารความเสี่ยงขององค์กร (Risk Awareness Culture)

๓. นโยบายการบริหารความเสี่ยง

๑) การบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กรผ่านการจัดการองค์ความรู้

๒) ผู้บริหาร/เจ้าหน้าที่ทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารความเสี่ยง

๓) สนับสนุนกิจกรรมการบริหารความเสี่ยงโดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุดและจัดการความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๔) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในกระบวนการบริหารความเสี่ยง และสนับสนุนให้เจ้าหน้าที่ทุกระดับเข้าถึงสารสนเทศเพื่อการบริหารความเสี่ยง

๕) ติดตามทบทวนความเสี่ยงให้สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง

๖) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรด้านการตระหนักถึงความเสี่ยงและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๗) นำองค์ความรู้ขององค์กรสร้างมูลค่าตอบแทนสู่สังคม

๔. แนวทางการบริหารความเสี่ยง

แนวทางการดำเนินการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม แบ่งออกเป็น ๒ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ การเริ่มต้นและพัฒนา ประกอบด้วย

๑) กำหนดนโยบายหรือแนวทางในการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

๒) ระบุปัจจัยเสี่ยง ประเมินโอกาสและผลกระทบจากปัจจัยเสี่ยง

๓) วิเคราะห์และจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยเสี่ยง

๔) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูง และสูงมาก รวมทั้งปัจจัยเสี่ยงที่อยู่ในระดับปานกลาง

๕) สื่อสารทำความเข้าใจเกี่ยวกับแผนบริหารจัดการความเสี่ยงให้ผู้ปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้มทราบ และสามารถนำไปปฏิบัติได้

๖) รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

๗) รายงานสรุปการประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยง

ระยะที่ ๒ การพัฒนาสู่ความยั่งยืน

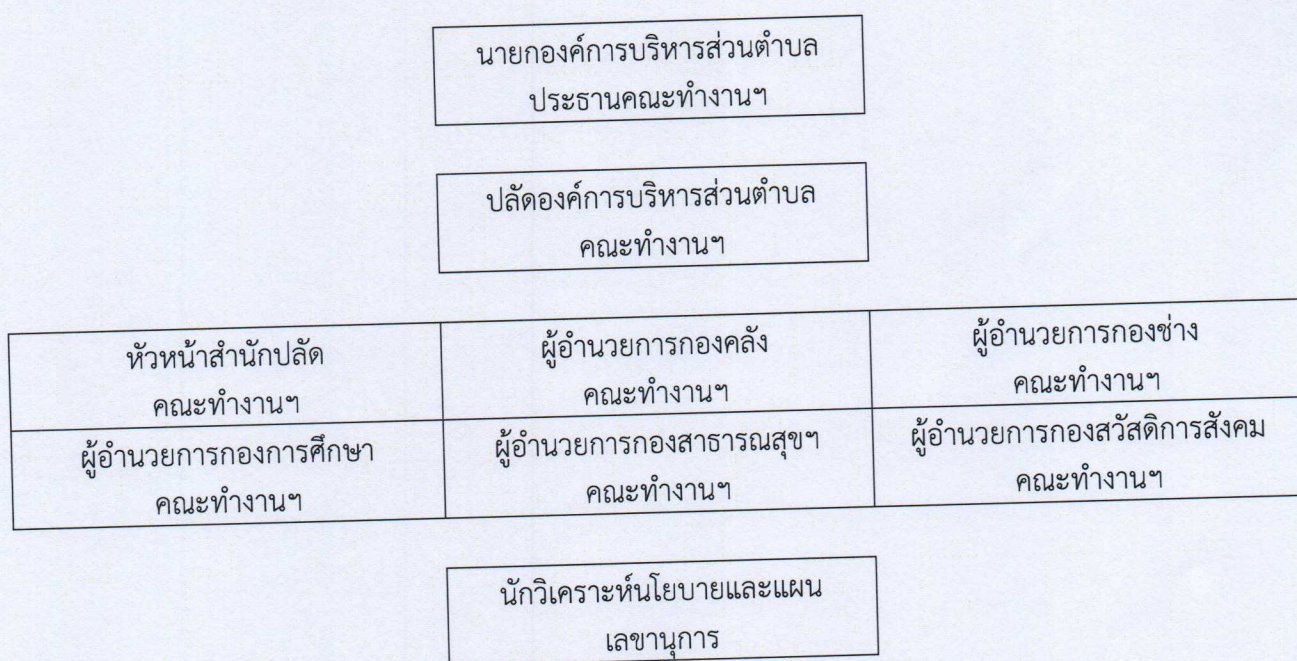
๑) ทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงปีที่ผ่านมา

๒) พัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงสำหรับความเสี่ยงแต่ละประเภท

๓) ผลักดันให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร

๔) พัฒนาขีดความสามารถพนักงานส่วนตำบลในการดำเนินการบริหารความเสี่ยง

๕. โครงสร้างการบริหารงานการบริหารความเสี่ยง

๖. คณะผู้รับผิดชอบการบริหารความเสี่ยงขององค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม

๑. นายทนงศักดิ์ สุขศรี	ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม	ประธานคณะทำงาน
๒. นายสุเมธี พิมพามา	รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม	คณะทำงาน
๓. นางสาวรุ่งสิริ ไลยยางกูร	หัวหน้าสำนักปลัด	คณะทำงาน
๔. นายสมชาย ตราขุนิต	นักวิชาการเงินและบัญชีปฏิบัติการ	คณะทำงาน
	รักษาราชการแทน ผู้อำนวยการกองคลัง	
๕. นายประภาส คล้ายประยูร	ผู้อำนวยการกองช่าง	คณะทำงาน
๖. นางสาววาสนา ทิมวัตร	ผู้อำนวยการกองการศึกษา	คณะทำงาน
๗. นางบุญศรี พูลอารมณ์	ผู้อำนวยการกองสวัสดิการสังคม	คณะทำงาน
๘. นางสาวอนงค์ลักษณ์ ศรีมนตรี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงานและเลขานุการ

ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมีหน้าที่ความรับผิดชอบตามหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ
ดังนี้

- ๑) จัดทำแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๒) ติดตามประเมินผลการบริหารจัดการความเสี่ยง อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง
- ๓) จัดทำรายงานผลตามแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง
- ๔) พิจารณาทบทวนแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง

บทที่ ๔

กระบวนการบริหารความเสี่ยง

กระบวนการบริหารความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการระบุ วิเคราะห์ ประเมิน และจัดลำดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานขององค์กร รวมทั้งการจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยง โดยกำหนดแนวทางการควบคุมเพื่อป้องกันหรือลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลไร่ส้ม มีขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารความเสี่ยง ขั้นตอนหลัก ดังนี้

๑. ระบุความเสี่ยง เป็นการระบุเหตุการณ์ใดๆ ทั้งที่มีผลดี และผลเสียต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไร

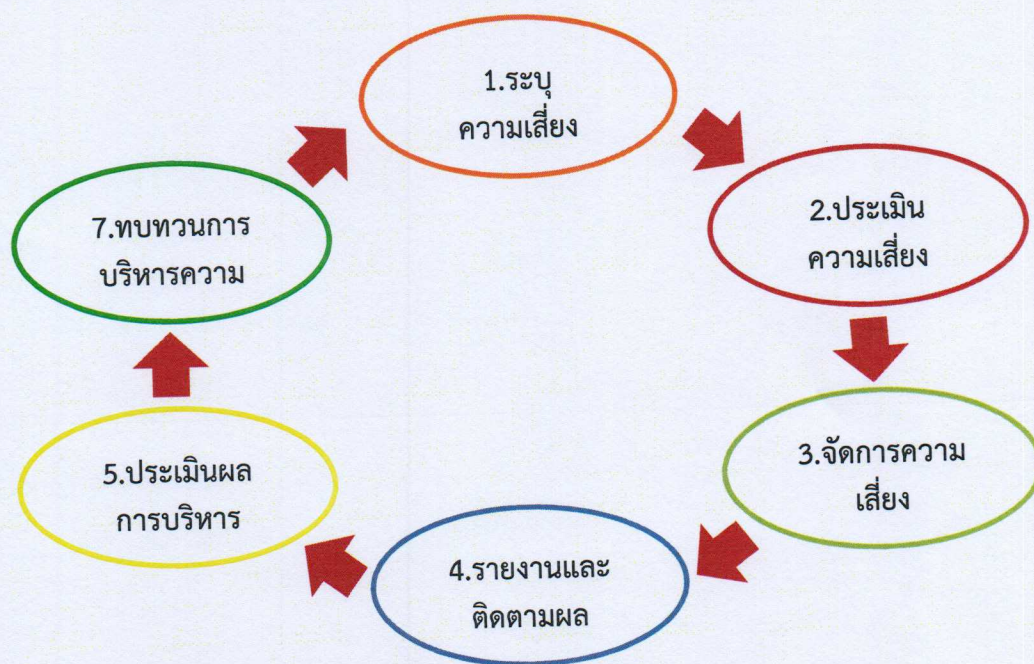
๒. ประเมินความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ความเสี่ยง และจัดลำดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากการประเมินโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยง โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่ได้กำหนดไว้ ทำให้การตัดสินใจจัดการกับความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม

๓. จัดการความเสี่ยง เป็นการกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุม ความเสี่ยงที่สูง(High) และสูงมาก(Extreme) นั้นให้ลดลง ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถปฏิบัติได้จริงและควรต้องพิจารณาถึงความคุ้มค่าในด้านค่าใช้จ่ายและต้นทุนที่ต้องใช้ลงทุนในการกำหนดมาตรการ หรือแผนปฏิบัติการนั้นกับประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

๔. รายงานและติดตามผล เป็นการรายงานและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนบริหารความเสี่ยง ที่ได้ดำเนินการทั้งหมดตามลำดับให้ฝ่ายบริหารรับทราบและให้ความเห็นชอบดำเนินการตามแผนบริหารความเสี่ยง

๕. ประเมินผลการบริหารความเสี่ยง เป็นการประเมินการบริหารความเสี่ยงประจำปี เพื่อให้มั่นใจว่าองค์กรมีการบริหารความเสี่ยงเป็นไปอย่างเหมาะสม เพียงพอ ถูกต้อง และมีประสิทธิผล มาตรการหรือกลไกการควบคุมความเสี่ยง (Control Activity) ที่ดำเนินการสามารถลดและควบคุมความเสี่ยงที่เกิดขึ้นได้จริงและอยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือต้องจัดทำมาตรการหรือตัวควบคุมอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้ความเสี่ยงที่ยังเหลืออยู่หลังมีการจัดการ (Residual Risk) อยู่ในระดับที่ยอมรับได้และให้องค์กรมีการบริหารความเสี่ยงอย่างต่อเนื่อง

๖. ทบทวนการบริหารความเสี่ยง เป็นการทบทวนประสิทธิภาพของแนวการบริหารความเสี่ยงในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนาระบบให้ดียิ่งขึ้น

๑. การระบุความเสี่ยง เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน ร่วมกันระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง โดยต้อง คำนึงถึงความเสี่ยงที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยทั้งภายในและภายนอก ปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อวัตถุประสงค์ และเป้าหมายขององค์กร หรือผลการปฏิบัติงานทั้งในระดับองค์กรและระดับกิจกรรมในการระบุปัจจัยเสี่ยงจะต้อง พิจารณามีเหตุการณ์ใดหรือกิจกรรมใดของกระบวนการปฏิบัติงานที่อาจเกิดความผิดพลาด ความเสียหายและไม่ บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนด รวมทั้งมีทรัพย์สินใดที่จำเป็นต้องได้รับการดูแลป้องกัน รักษา ดังนั้นจึงจำเป็นต้องเข้าใจ ในความหมายของ “ความเสี่ยง (Risk)” “ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor)” และ “ประเภทความเสี่ยง” ก่อนที่จะดำเนินการ ระบุความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม

๑.๑ ความเสี่ยง (Risk) หมายถึง เหตุการณ์หรือการกระทำใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่แน่นอน และจะส่งผล กระทบหรือสร้างความเสียหาย (ทั้งที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวหรือลด โอกาสที่จะบรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักขององค์กรและเป้าหมายตามแผนปฏิบัติงาน

๑.๒ ปัจจัยเสี่ยง (Risk Factor) หมายถึง ต้นเหตุ หรือสาเหตุที่มาของความเสี่ยงที่จะทำให้ไม่บรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยต้องระบุได้ด้วยว่าเหตุการณ์นั้นจะเกิดที่ไหน เมื่อใด และเกิดขึ้นได้อย่างไรและทำไม

ทั้งนี้ สาเหตุของความเสี่ยงที่ระบุควรเป็นสาเหตุที่แท้จริง เพื่อจะได้วิเคราะห์และกำหนดมาตรการลดความ เสี่ยงในภายหลังได้อย่างถูกต้อง โดยปัจจัยเสี่ยงแบ่งได้ ๒ ด้าน ดังนี้

๑) ปัจจัยเสี่ยงภายนอก คือ ความเสี่ยงที่ไม่สามารถควบคุมการเกิดได้โดยองค์กร เช่น เศรษฐกิจ สังคม การเมือง กฎหมาย คู่แข่ง เทคโนโลยี ภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม

๒) ปัจจัยเสี่ยงภายใน คือ ความเสี่ยงที่สามารถควบคุมได้โดยองค์กร เช่น กฎระเบียบ ข้อบังคับ ภายในองค์กร วัฒนธรรมองค์กร นโยบายการบริหารและการจัดการความรู้/ความสามารถของ บุคลากร กระบวนการทำงาน ข้อมูล/ระบบสารสนเทศ เครื่องมือ/อุปกรณ์

๑.๓ ประเภทความเสี่ยง แบ่งเป็น ๔ ประเภท ได้แก่

๑) ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Risk) หรือ S เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ เป้าหมาย พันธกิจ ในภาพรวมขององค์กรที่อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือการไม่บรรลุผล ตามเป้าหมายในแต่ละ ประเด็นยุทธศาสตร์ขององค์กร

๒) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติงาน (Operational Risk) หรือ O เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับ ประเด็นปัญหาการปฏิบัติงานประจำวัน หรือการดำเนินงานปกติที่องค์กรต้องเผชิญเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์เชิงกล ยุทธ์ ความเสี่ยงด้านนี้ เช่น การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานโดยไม่มีผังการปฏิบัติงานที่ชัดเจนหรือไม่มีการ มอบหมายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ บุคลากรขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๓) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk) หรือ F เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร และควบคุมทางการเงินและการงบประมาณขององค์กรให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผลกระทบการเงินที่เกิดจาก ปัจจัยภายนอก เช่น ข้อบังคับเกี่ยวกับรายงานทางการเงินของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กรมบัญชีกลาง สำนักงาน การตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงบประมาณ รวมทั้ง การจัดสรรงบประมาณ ไม่เหมาะสม เป็นต้น

๔) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ (Compliance Risk) หรือ C เป็นความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นข้อกฎหมาย ระเบียบ การปกป้องคุ้มครองผู้รับบริการหรือผู้มีส่วน ได้เสีย การ ป้องกันข้อมูลรวมถึงประเด็นทางด้านกฎระเบียบอื่นๆ

การระบุความเสี่ยงควรเริ่มด้วยการแจกแจงกระบวนการปฏิบัติงานที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ กำหนดไว้ แล้วจึงระบุปัจจัยเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิบัติงานนั้นๆ ทำให้เกิดความผิดพลาด ความเสียหาย และเสียโอกาสปัจจัยเสี่ยงนั้นควรจะเป็นต้นเหตุที่แท้จริงเพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ ในการหามาตรการลด ความเสี่ยงในภายหลังได้

ทั้งนี้ การระบุความเสี่ยงสามารถดำเนินการได้หลายวิธี เช่น จากการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน การวิเคราะห์ทบทวนผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา การประชุม เชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การเปรียบเทียบกับ องค์กรอื่น การสัมภาษณ์ แบบสอบถาม เป็นต้น

๒. การประเมินความเสี่ยง การประเมินความเสี่ยงเป็นกระบวนการที่ประกอบด้วย การวิเคราะห์ การ ประเมิน และการจัดระดับความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของกระบวนการทำงานของหน่วยงาน หรือขององค์กร ซึ่งประกอบด้วย ๔ ขั้นตอน ดังนี้

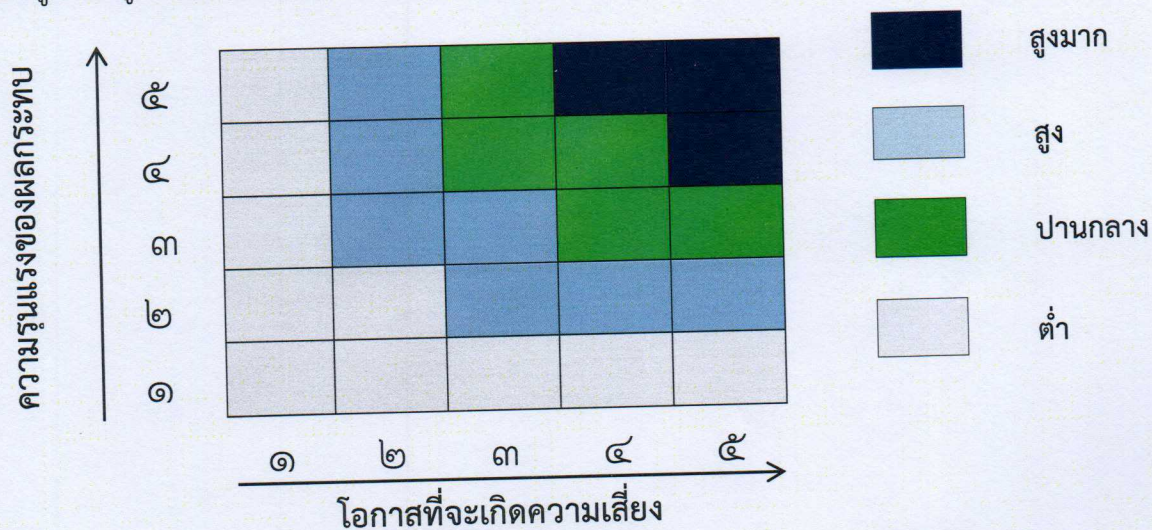
๒.๑ การกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐาน

เป็นการกำหนดเกณฑ์ที่จะใช้ในการประเมินความเสี่ยง ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) และระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยคณะ ผู้รับผิดชอบงานบริหารความเสี่ยงได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนนระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) และระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ไว้ ๕ ระดับ คือ น้อยมาก น้อย ปานกลาง สูง และ สูงมาก ดังนี้

หลักเกณฑ์การให้คะแนนโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและความรุนแรงของผลกระทบ

ประเด็นที่พิจารณา	ระดับคะแนน				
	๑ = น้อยมาก	๒ = น้อย	๓ = ปานกลาง	๔ = สูง	๕=สูงมาก
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood)					
ความถี่ที่อาจเกิดเหตุการณ์หรือข้อผิดพลาดในการปฏิบัติงาน (เฉลี่ย : เดือน/ครั้ง , ปี/ครั้ง)	๕ ปี /ครั้ง	๒-๓ ปี/ครั้ง	๑ ปี/ครั้ง	๑-๖ เดือน/ครั้ง หรือ ไม่เกิน ๑ ครั้ง/ปี	๑ เดือน/ครั้ง หรือ มากกว่า
โอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)					
มูลค่าความเสียหาย (บาท)	น้อยกว่า ๑ หมื่น	๑ หมื่น - ๕ หมื่น	๕ หมื่น - ๒ แสน	๒ แสน - ๑ ล้าน	มากกว่า ๑ ล้าน
ผลกระทบต่อชีวิต	เดือดร้อนรำคาญ	บาดเจ็บเล็กน้อย	บาดเจ็บต้องรักษา	บาดเจ็บสาหัส	ถึงแก่ชีวิต
ผลกระทบต่อภาพลักษณ์/การดำเนินงานของหน่วยงาน	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบต่อคุณธรรมจริยธรรมของพนักงานส่วนตำบล	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
ผลกระทบด้านเวลาความล่าช้าของงาน	ไม่เกิน ๓ วัน	ไม่เกิน ๗ วัน	ไม่เกิน ๑ เดือน	ไม่เกิน ๓ เดือน	ไม่เกิน ๖ เดือน

ส่วนระดับของความเสี่ยง (Degree of Risk) จะพิจารณาจากความสัมพันธ์ระหว่าง โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงต่อองค์กร ว่าจะก่อให้เกิดความเสี่ยงในระดับใด โดยได้กำหนดเกณฑ์ไว้ ๔ ระดับ ได้แก่ สูงมาก สูง ปานกลาง และ ต่ำ

๒.๒ การประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ง

เป็นการนำความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยงแต่ละปัจจัยที่ระบุไว้มาประเมินโอกาส (Likelihood) ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยงต่างๆ และประเมินระดับความรุนแรงของผลกระทบหรือมูลค่าความเสียหาย (Impact) จากความเสี่ยง เพื่อให้เห็นถึงระดับของความเสี่ยงที่แตกต่างกัน ทำให้สามารถกำหนดการควบคุมความเสี่ยงได้อย่างเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้สามารถวางแผนและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างถูกต้อง ภายใต้งบประมาณ กำลังคนหรือเวลาที่มีจำกัด โดยอาศัยเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

๑) พิจารณาโอกาส ความถี่ ในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood) ว่ามีโอกาสความถี่ที่จะเกิดนั้น มากน้อยเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒) พิจารณาความรุนแรงของผลกระทบของความเสี่ง (Impact) ที่มีผลต่อหน่วยงานว่ามีระดับ ความรุนแรงหรือมีความเสียหายเพียงใด ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

๒.๓ การวิเคราะห์ความเสี่ง

เมื่อพิจารณาโอกาส ความถี่ที่จะเกิดเหตุการณ์ความเสี่ยง (Likelihood) และความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของแต่ละปัจจัยเสี่ยงแล้วให้นำผลที่ได้มาพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและผลกระทบของความเสี่ยงว่าก่อให้เกิดระดับของความเสี่ยงในระดับใด

ระดับ ความเสี่ง = โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ x ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ (Likelihood x Impact) ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็นแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน ซึ่งใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

๑) ระดับความเสี่งต่ำ (Low) คะแนนระดับความเสี่ง ๑ – ๕ คะแนน โดยทั่วไปความเสี่งในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ไม่มีความสำคัญต่อการดำเนินงาน ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นนั้นสามารถยอมรับได้ภายใต้การควบคุมที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งไม่ต้องดำเนินการใดๆ เพิ่มเติม

๒) ระดับความเสี่งปานกลาง (Medium) คะแนนระดับความเสี่ง ๖ – ๑๐ คะแนน ยอมรับความเสี่ยงแต่ต้องมีแผนควบคุมความเสี่ยง ความเสี่ยงในระดับนี้ให้ถือว่าเป็นความเสี่ยงที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการจัดการเพิ่มเติม

๓) ระดับความเสี่งสูง (High) คะแนนระดับความเสี่ง ๑๑ – ๑๖ คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยง เพื่อให้ความเสี่ยงนั้นลดลงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) ระดับความเสี่งสูงมาก (Extreme) คะแนนระดับความเสี่ง ๑๗ – ๒๕ คะแนน ต้องมีแผนลดความเสี่ยง และประเมินซ้ำหรืออาจต้องถ่ายโอนความเสี่ยง

